

یادداشت روز

مهدی حسن زاده

economic@khorasannews.co

الزامات جهش تولید در دوران کرونایی

امسال در شرایطی به نام جهش تولید نام گذاری شد که سال هاست هدف گذاری رهبر معظم انقلاب برای نام گذاری سمت و سوی اقتصادی دارد و طی سال های اخیر به صورت مصداقی تر به سمت تولید جهت گیری شده است. پرسش این است که جهش تولید در شرایط ر کود سنگین ناشی از کرونا چه مقدار و چگونه قابل تحقق است؟ برای پاسخ به این سوال که بین جهش تولید و شرایط ر کودی ناشی از کرونا چه نسبتی به چشم می خورد مروری بر وضعیت اقتصاد ایران در سال گذشته و چشم انداز پیش رو ضروری است. سال ۱۳۹۸ در شرایطی سپری شد که اقتصاد ایران سنگین ترین دوره تحریمی را سپری کرد و فروش نفت به کمترین میزان در سال های پس از انقلاب رسید. وابستگی نسبی بودجه به نفت اگر چه در یک دهه اخیر به تبع تحریم ها کاهش یافته بود، اما همچنان همین میزان وابستگی در کنار اثرات ر کودی جهش نرخ ارز و تعلل دولت در اصلاحات اقتصادی از جمله تداوم فضای نامساعد کسب و کار موجب ثبت رشد اقتصادی منفی شد. در چنین شرایطی شیوع بیماری کرونا، اقتصاد ایران را از ۲ ناحیه تحت تاثیر قرار داد و اثرات آن همچنان ادامه دارد. نخست، از مسیر تعطیلی بخشی از فعالیت های اقتصادی و ر کود شدید در آن بخش ها و دوم، از مسیر ر کود اقتصاد جهانی و اثرات آن در کاهش در آمد نفتی و افت صادرات غیر نفتی، اقتصاد ایران تحت تاثیر کرونا قرار گرفته و همچنان خواهد گرفت. به این ترتیب و در شرایطی که تورم در وضعیت نسبتا با ثباتی قرار گرفته و روند نزولی دارد، ر کود، اصلی ترین معضل سال آینده اقتصاد ایران خواهد بود. در چنین شرایطی بر نامه ریزی برای خروج از ر کود باید حتما در اولویت دستور کار اقتصادی کشور باشد، اما این خروج از ر کود چگونه و در چه سطحی باید صورت گیرد. طرح موضوع جهش تولید در چنین شرایطی به منزله اقدامی فراتر از برنامه های معمول رونق اقتصادی است. چرا که ر کود سنگین این سالها موجب شده است میانگین رشد اقتصادی کشور در ۱۰ سال اخیر، حدود صفر در صد باشد. بار کود ناشی از کرونا، این میانگین به سمت منفی حرکت خواهد کرد و برای خروج از چاله ر کود نیاز به پرشی بلند و جهش گونه ای در چنین شرایطی که بالاتر ذکر شد، اقتصاد بار ر کودی سنگین مواجه است و همزمان منابع معمول نیز ممکن است برای خروج از ر کود مواجه نباشد. قطعا محدودیت های بودجه ای، بودجه عمرانی را کاهش خواهد داد و منابع بودجه ای دولت برای کمک به بخش هایی نظیر مسکن و دیگر بخش های پیشران اقتصاد را تحت تاثیر قرار می دهد. بنابراین موضوع مهم برای جهش تولید به میزانی که اقتصاد ایران را از ر کود سنگین خارج کند، تامین منابع جدید مالی است. تجربه همه اقتصادهای در گیر کرونا از آمریکا تا چین و اروپا نشان می دهد که همه ما چرا به تزریق منابع مالی بر می گردد. سوال این است که چه منابع مالی جدیدی می توان در اقتصاد ایران یافت؟

به صورت مشخص، تحقیقات مراکز مختلف از سازمان امور مالیاتی تا مراکز پژوهش های مجلس نشان می دهد که نظام مالیاتی با تعریف پایه های جدید مالیاتی از مالیات بر عاید سر مایه تا مالیات بر مصارف لو کس، در مجموع می تواند به اندازه در آمد فعلی مالیاتی، منابع جدید ایجاد کند. ۲- دارای های را کد دولت نیز منبع مالی بزرگی است که می تواند استفاده شود. بر اساس داده های قبلی مجموع دارایی های دولت حدود ۱۸ هزار هزار میلیارد تومان (۱۸ میلیون میلیارد تومان) بر آورده شده که فعلا یک سوم آن شناسایی و ثبت شده است. بر اساس گفته، رئیس سازمان خصوصی سازی، ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از این اموال، را کد بدون استفاده باقی مانده است که این میزان اموال نیز می تواند مولد و در جهت جهش تولید استفاده شود. ثبت قیمت اموال را کد مارکد نظام بانکی را نیز می توان به این فهرست اضافه کرد.

۳- منبع مهم دیگر، امکان تامین مالی از طریق اوراق بهادار است. نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی در اقتصاد ایران به مراتب کمتر از اقتصاد بزرگ جهان است و در صورت فعال سازی بازار اوراق بهادار در کشور که مقدمات آن با عملیات بازار باز از سوی بانک مرکزی فراهم شده است، می توان، منابع مالی قابل توجهی را از این مسیر جذب کرد. ۴- شفاف سازی بودجه به ویژه در بخش بودجه هنگفت شرکت های دولتی نیز بخش دیگری از منابع مالی مورد نیاز جهش تولید است که باید برای آن نیز بر نامه جدی داشت. ۵- علاوه بر منابع مالی، بهبود محیط کسب و کار و تغییر در قوانین و مقررات مخل تولید نیز باید در دستور کار قرار گیرد. ۲ مورد مشخص در این زمینه شامل: نخست، حذف انحصار هایی که مانع شکل گیری کسب و کار در بخش های خدمات است. دوم، اصلاح قانون کار و از جمله تعیین دستمزده منطقه ای برای ایجاد صرفه اقتصادی تولید در بخش های محروم و دور افتاده است. در مجموع جهش تولید نیاز مند بر نامه جدی برای تغییر و تحول گسترده در نظام مالی و بودجه ریزی دولت و اصلاح قوانین و مقررات است. این در حالی است که سال گذشته مطالبه صریح رهبر انقلاب برای اصلاحات ساختاری بودجه با جدیت از سوی دولت و مجلس پیگیری نشد. اکنون دولت پس از سال ها اعتیاد به در آمد نفت، باید منابع در آمدی دیگر را برای جهش تولید تجهیز کند. بسیاری از این موارد در طرح ها و برنامه های مشخص، فهرست و تدوین شده است و در عمل نیاز به عزمی جدی و بر نامه ای عملیاتی برای اجرا دارد. دولت در شرایطی که با غول ر کود کرونایی مواجه است باید از لاک محافظه کاری خارج شود و به تغییرات و اصلاحات بنیادین تن دهد و بداند که با سلاح های قبلی نمی توان به جنگ این غول مخوف رفت.

رهبر انقلاب با نام گذاری سال ۱۳۹۹ به عنوان سال جهش تولید هدف گذاری کردند:

جهش تولید برای تغییر محسوس در زندگی مردم

متعال به همه این تلاش ها برکت می دهد و ملت را از این گذرگاه با عافیت و سر بلندی عبور خواهد داد.

■ **تولید در ۹۸ تاحدی راه افتاد اما در زندگی مردم ملموس نشد**
حضرت آیت... خامنه ای در ادامه به ارزیابی میزان پیشرفت شعار سال ۹۸ یعنی رونق تولید پرداختند و با اشاره به گزارشهای موقت از بازگشت به کار برخی از کارخانه های را کد یا تعطیل، افزایش ظرفیت تولید بعضی از واحدها، به میدان آمدن شرکت های دانش بنیان و برداشتن گام های جدی در پژوهش و تحقیق به عنوان سر چشمه تولید، گفتند: این گزارش ها نشان می دهد در سال ۹۸ علاوه بر استقبال صاحب نظران از شعار رونق تولید، در عمل نیز از آن استقبال شد و با کار و تلاش دستگاه های مختلف، تولید تا حدودی به راه افتاد البته اثر آن در زندگی مردم محسوس نشد.

■ **زیبایی های سال ۹۸؛ اجتماع ده ها میلیونی مردم در حادثه شهادت شهید سلیمانی**
ایشان روانه شدن سیل مردم مؤمن و با همت برای کمک به مناطق آسیب دیده در قضیه سیل اول سال را از جمله زیبایی های سال ۹۸ بر شمرند و افزودند: هیچان عمومی و حضور ده ها میلیونی مردم در حادثه شهادت بزرگ شهید سلیمانی و خلق اجتماعات شکوهمند در تهران، قم، اهواز، اصفهان، مشهد و کرمان که در دنیا و در تاریخ کشور مان بی نظیر بود، جلوه دیگری از سر بلندی مردم و مایه ابروی کشور و عزت ملت بود.

■ **فداکاری تحسین بر انگیز مردم و مجموعه های درمانی در قضیه کرونا**
حضرت آیت... خامنه ای فداکاری های چشمگیر و تحسین بر انگیز مردم در قضیه کرونا را نمونه دیگری از درخشش ملت در سال ۹۸ خواندند و گفتند: زحمات مجموعه های درمانی یعنی پزشکان، پرستاران، بهیاران، مدبران و کارکنان مراکز درمانی و در کنار آنها خدمات مجموعه های داوطلب مردمی مانند دانشجویان، طلاب و بسیجیان، همگی مایه عزت و ابروست. رهبر انقلاب اسلامی با بر شمردن مصداق هایی از همکاری و تعاون اجتماعی مردم در این روزها مانند تولید و توزیع اقلام بهداشتی، ضد عفونی کردن معابر، کمک به افراد سالمند، بخشدگی اجاره ها و به تأخیر انداختن دریافت مطالبات، افزودند: ملت ایران زیبایی ها و فضایل خود را در خلال حوادث سخت نشان داد و من قلبا و صمیمانه از همه این فعالیت ها و افراد تشکر می کنم و مزه می دهم که پاداش الهی در انتظار آن هاست.

■ **اشاره به آزمون های دشوار سال ۹۸**
ایشان آزمون های سال ۹۸ را آزمون هایی دشوار خواندند و با تأکید بر اینکه هیچ ملتی با راحت طلبی و رفاه جویی محض به جایی نمی رسد، گفتند: غلبه بر دشواری ها و عبور با روحیه از آن ها موجب قدر تمند شدن یک ملت و کسب اقتدار و اعتبار است، همچنانکه ملت ایران تا کنون به این شکل بر مشکلات غلبه کرده و بعد از این نیز خواهد کرد.

■ **درخواست از خداوند برای قرار دادن سال ۹۹ به عنوان سال پیروزی های بزرگ**

حضرت آیت... خامنه ای در س دیگر حوادث مختلف را شناخت ضعف های درونی، خارج شدن از غرور و غفلت و لزوم توجه به پروردگار دانستند و با درخواست از خداوند برای قرار دادن سال ۹۹ به عنوان سال پیروزی های بزرگ و با استمداد از پیشگاه امام زمان (عج) برای حمایت از مردم مؤمن ایران گفتند: ملت همچنان که در طول سال های متمادی، شجاعانه و با روحیه با حوادث مواجه شدند، از این پس نیز با روحیه و امید با همه حوادث برخورد کنند و مطمئن باشند که تلخی ها می گذرد و بُسر و آسانی در انتظار ملت ایران خواهد بود چرا که این مَغ العسر یُسرا. ایشان با اشاره به جریان داشتن کار و تلاش و بخش های مختلف کشور از جمله در بخش های علمی، تحقیقی، اجتماعی، دولتی و قضایی، افزودند: خداوند

نامه ۱۸۲ منتخب مجلس یازدهم به رهبر انقلاب

۱۸۲ منتخب مجلس یازدهم در نامه ای به رهبر معظم انقلاب متعهد شده اند که از ظرفیت های تقنینی، نظارتی و کارشناسی برای تحقق شعار سال در مجلس آینده استفاده و زمینه های جهش تولید را فراهم کنند. به گزارش فارس، ۱۸۲ منتخب یازدهمین دوره مجلس با نگارش نامه ای به محضر رهبر معظم انقلاب آمادگی خود را برای تحقق عملی سال ۹۹ اعلام

کردند. در این نامه، به دو محور اصلی ناکامی تولید در راستای جهش تولید اشاره شده و آمده است: بخشی از موانع تولید ناشی از نبود اطمینان فعالان اقتصادی به سیاست های داخلی، رویه های ناکارآمد و فاسد اداری و اجرایی، فقدان سیاست حمایتی هدفمند از بخش های مزیت دار اقتصاد و همچنین نبود هماهنگی میان دستگاه هاست و ارتباط چندانی به فشار های

فناوری، سیاسی و فهم بین المللی مسائل حضور دارند و هر روز نیز بر تعداد آن ها افزوده می شود. ایشان در جمع بندی این بخش از سخنانشان گفتند: صبر کردن به معنای تسلیم نشدن، دچار ضعف و تردید نشدن، با شجاعت و تدبیر جلوی دشمن را گرفتن و او را مغلوب کردن است. رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به تأکیدهای اخیر خود مبنی بر لزوم قوی شدن کشور، آن را فراتر از عرصه دفاعی و نظامی دانستند و خاطر نشان کردند: قوی شدن شامل ابعاد اقتصادی، علمی، فرهنگی، سیاسی و تبلیغاتی هم می شود.

■ **یکی از ابزارهای قوی شدن، حفظ اکثریت جوان کشور است**

حضرت آیت... خامنه ای با تأکید بر اینکه قوی شدن نیازمند ابزارهایی است، گفتند: یکی از این ابزارها، حفظ اکثریت جمعیت جوان کشور است و به همین علت در سال های اخیر بارها بر این موضوع تأکید شده است. ایشان قوت و برتری در فضای مجازی و پیشرفت علمی فراوانی در زمینه بهداشت و درمان را که کارها و تحقیقات دیگر ابزارهای قوی شدن بر شمردند و افزودند: جهش تولید یکی دیگر از ابزارهای قوی شدن است که البته الزاماتی از جمله مقابله با قاچاق کالا و واردات بی رویه، اعطای مشوق ها به تولید کنندگان و بر خورد قضایی با سوء استفاده کنندگان از کمک های دولتی دارد که این کارها باید امسال انجام شود. حضرت آیت... خامنه ای همچنین به موضوع بیماری همه گیر و بین المللی کرونا اشاره کردند و گفتند: این ویروس که تقریبا همه کشورهای دنیا را گرفتار کرده و برخی کشورها حقایق را درباره این بیماری و تلفات آن می گویند و برخی هم پنهان کاری می کنند، مصداق آیه شریفه قرآن یعنی ابتلا با خوف و ترس، مشکلات اقتصادی و گرفته شدن جانهاست اما خداوند متعال در مقابل این ابتلا نیز به صبر توصیه می کند.

■ **واکنش به ادعای اعلام آمادگی آمریکایی ها برای کمک های دارویی به ایران**

رهبر انقلاب اسلامی به اظهارات چندباره مقام های آمریکایی مبنی بر آمادگی برای ارسال کمکهای دارویی و درمانی در صورت درخواست ایران اشاره کردند و گفتند: صحبت های آمریکایی ها جزو حرف های بسیار عجیب است زیرا اولاً خودشان دچار کمبود شدید دارو و تجهیزات تشخیصی ر بیماری هستند و برخی مسئولان صراحتاً از این کمبودهای وحشت دارند سخن به میان آورده اند، بنابراین آنها را که امکاناتی دارند به مردم خودشان بر سند. حضرت آیت... خامنه ای افزودند: ثانیاً آمریکایی ها خودشان متهم به تولید این ویروس هستند البته نمی دانیم این اتهام چقدر صحت دارد اما با وجود این اتهام، کدام انسان عاقلی، کمک از این کشور را قبول می کند. ایشان گفتند: به آمریکایی ها هیچ اعتمادی نیست زیرا ممکن است داروهای ارسال کنند که ویروس را در ایران شایع تر یا ماندگار کند یا حتی ممکن است افرادی را به عنوان درمان کننده بفرستند تا ببینند اثرگذاری این ویروس را که گفته می شود بخشی از آن فقط مخصوص ایران ساخته شده، چگونه بوده و اطلاعات خود را تکمیل و دشمنی خود را بیشتر کنند، بنابراین سخنان آمریکایی ها قابل قبول نیست.

■ **تعطیلی بی سابقه حرم های مطهر و اجتماعات دینی برای مقابله با کرونا**

ایشان در پایان بار دیگر همه مردم را به جدی گرفتن و عمل به دستورهای مسئولان ستاد ملی مبارزه با کرونا توصیه کردند و افزودند: بر اساس این دستورالعمل ها حتی اجتماعات دینی و حرم های مطهر تعطیل شد که در طول تاریخ ما به این شکل بی سابقه بود اما چاره ای نبود و مصلحت اینگونه اقتضا می کرد.

خارجی ندارد. در این زمینه امضا کنندگان این نامه حداکثر تلاش خود را برای استفاده از تمام ظرفیت های تقنینی و نظارتی کمیسیون های مجلس آینده، مراکز پژوهش ها، دیوان محاسبات و بدنه کارشناسی دستگاه های اجرایی برای کاهش موانع تولید، کاهش جذابیت فعالیت های غیرمولد و هدایت نقدینگی به سمت نیازهای بخش تولید کشور به کار خواهند بست.

حرف مردم

ستون ۱ حرف مردم انعکاس دهنده صادق حرف های شمشات.

تلفن: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

- آقای روحانی! اگر مردم از خانه بیرون نیایند چه کسی خرج شکم زن و بچه را می دهد؟
- گفتند بنشینید در خانه، ما هم نشستیم. گفتند در مغازه نروید و چند روزی محل کار را تعطیل کنید ما هم همین کار را کردیم. حالا که اجاره خانه مان رسیده باید چه کار کنیم؟
- چشم خالی است؟
- کارگر و کاسب و کارمند باید سر کار حاضر شوند، با آدم های زیادی در ارتباط باشند و بدون ترس، جواب ارباب رجوع را بدهند. آن وقت آقایان نماینده که با راننده شخصی به مجلس می روند و در فاصله چندمتری همدیگر و در شرایط ایزوله روی صندلی می نشینند باید تعطیل باشند. به خاطر همین جهش هاست که مردان سیاست، هیچ وقت در درم درم نمی فهمند.
- مایحتاج مردم، ظرف یک هفته گذشته تصاعدی افزایش قیمت داشته است. گویا بازار به حال خود راها شده و هیچ نظارتی نیست. برنج پاکستانی در مدت ۶ روز ۵۰ هزار تومان افزایش قیمت داشته است. مردم را حمایت نمی کنید لاقفل قیمت ها را کنترل کنید.
- موقع تخلیه خانه است صاحبخانه فشار آورده و بنگاه ها تعطیل است. ما چه کنیم؟ جالبه که بنگاه های املاک بسته اند ولی لوازم لوکس ماشین و نصب ضبط و روکش ماشین باز هستند!
- شان معلم به خاطر مشکلات مادی رخت بر بسته و مورد بی مهری دولت ها قرار گرفته است. معلم به جای تمرکز بر کار، به شغل دوم مشغول شده است.
- از اردیبهشت ۹۸ در نمایندگی سایپا خودرویی ثبت نام کردم پول خودرو را کامل واریز کردم قرار شد ۹۰ روزه تحویل بدهند الان حدود یک سال است که به بهانه های مختلف از تحویل دادن خودرو طفره می روند. لطفا پیگیری کنید.
- باتوجه به شیوع بیماری کرونا که در اردیبهشت و خرداد به اوج خود می رسد آموزش و پرورش تدابیری بیندیشد که مدارس تعطیل باشد. چون جان فرزندان مان خیلی مهم تر از آموزش است و بچه هادر مدارس نمی توانند نظافت فردی را خوب رعایت کنند و خدایی نکرده فاجعه عظیمی رخ ندهد.
- لطفاً از راهنمایی و رانندگی بخواهید جریمه های دوبله شده را ببخشند. جیب مردم خالی است.
- آقای روحانی! شکم و جیب شما پر است که می گویند در خانه مان، تا کنون تمام معطم تلخ فقر و گرسنگی را نچشیده اید. شما چگونه مسئولانی هستید که از سفره خالی مردم خبر ندارید؟ چرا به حساب سرپرستان پول واریز نمی کنید که ملت در خانه بمانند؟
- لطفا یک نفر پیدا کنید تا زبان باز نشستگان کشوری و لشکری مظلوم را برای آقای نوبخت ترجمه کند!
- سفرهای نوروزی نشان داد که گروهی از ما ملت تشنه زوریم، نه مطیع فرهنگ دولت. کاش دولت، کمی متوسل به زور شود.
- ما دانشجویانی که در ترم آخر هستیم و دیگر نمی توانیم از سنوات... استفاده کنیم برای خدمت سربازی مان به مشکل می خوریم. ترم آخر همه درس ها تخصصی است و با این شرایط تعطیلات و آموزش مجازی شلخته نمی توانیم قبول شویم. کاش یک ترم به ما مشمولان فرصت اضافه بدهند.
- کارگران در کارخانه ها باید چه کار کنند؟ در کنار هم باید کار کنند. مگر کرونا برای ما خطری ندارد؟
- نیاز نودهمه جا را تعطیل کنید. چون در تمام مراکز، بسیج داریم و می توانستید همه جا را ضد عفونی کنید. مثلا بسیج مدارس و دانشگاه قبل از این که کلاس ها شروع می شد ضد عفونی می کردند. بسیج مساجد و اصناف، بازار و مساجد را قبل از بازگشایی و همچنین بسیج ادارات قبل از شروع به کار ضد عفونی می کردید و این همه خسارت به مردم وارد نمی کردید.
- دولت چطور و به چه حقی به مغازه ها در این شرایط بحران اقتصادی ویروس کرونا اخطار می دهد و مغازه ها را پلمب می کند؟ آیا خرج و مخارج خانواده ها را تأمین می کند یا کسبه اقدام به زد دی کنند؟
- آقایان دولتی چرا نمی خواهید کرونا جمع بشه؟ چرا قرا نظیته نمی کنید؟ چرا اورودی و خروجی شهر ها را نمی بندید؟
- از دولت محترم خواهمشندم یارانه چندماه آینده را به حساب مشمولین واریز کند تا گامی باشد برای ماندن در منازل و قطع زنجیره کرونا.
- چرا خدمات برداشت واریز بانک مسکن به کندی عمل می کند؟ چرا وقت گیر است؟
- کوبسته معیشتی؟ ما که اگر یک روز سر کار نریم شش نفر دیگه رو هم به غیر از خودمون می کشیم، الان چه خاکی باید به سرمان بپاشیم؟ ما لباس نمی خواهیم، ماشین نمی خواهیم. سفر خارجی نمی خواهیم. فقط می گوئیم کاش سفره مان خالی نباشد.
- چرا دولت با مردم روراست نیست؟ من کارگر روز مزد هستم. قرار بود به ما کمک کنند باین که سازمان بهداشت جهانی به ایران کمک کرده ولی دولت به ما کمک نکرد سه میلیون خانواده حدود ۲۰ میلیون نفر می شود. مثلا باید به های ها کمک می شد اما از هر کسی پرسیدم، کمک دولت را نکرفته بود.
- هر چی پول گوشه و کنار خانه یا ته کارت مان بود در همین چندروزه خرج شد. خدا می داند که الان یک هزار تومانی در جیبم ندارم. اگه بین ما با شما همین روال باشد قصد دارم بر خلاف میل باطنی از یک تایمی کلا را تباطم را با خراسان قطع کنم.
- گفتید خونه بمونید. اما فکر نکردید از کجا پول بیاریم بخوریم؟ طرح زوج و فرد را از در خانه اجرا کردید. نوی این روزهای بارانی در حالی که اتوبوس و مترو هم تعطیل شده حالا هم به زور تعطیل می کنید من یک کارگر روز مزد دیگه نمی دونم باید چی بگم.